

Spis treści

Wstęp	9
1. Dzieciństwo w dobie antagonistycznych przeobrażeń	15
1.1. Nurty badań nad dzieciństwem	15
1.2. Globalizacja a dzieciństwo i edukacja dziecka	25
1.3. Rozwój technologii a dzieciństwo	35
1.4. Dzieciństwo i edukacja dziecka w czasach wielo- i międzykulturowych	39
1.5. Znaczenie neuronauki dla rozwoju dziecka, edukacji i dzieciństwa	45
1.6. Rodzina a dzieciństwo	55
2. Fenomen twórczości	69
2.1. Geneza terminu „twórczość”	69
2.2. Kreatywność a twórczość	73
2.3. Wymiary twórczości	74
2.4. Atrybuty twórczości	80
2.5. Narracje twórczości	81
3. Koncepcje twórczości	83
3.1. Holistyczny dyskurs w eksploracji twórczości	83
3.2. Kierunki badania twórczości w psychologii i pedagogice	85
3.3. Transgresyjna koncepcja twórczości	98

3.4. Koncepcja poziomów twórczości	101
3.5. Pomoc w tworzeniu	102
4. Natura twórczości dzieci	105
4.1. Specyfika dziecka twórczego	105
4.2. Model twórczej osobowości dziecka	109
4.3. Rodzaje twórczości dzieci	116
4.4. Funkcje twórczości dziecięcej	125
4.5. Twórczość dzieci a twórczość dorosłych	126
5. Sens zabawy w życiu dziecka	131
5.1. Geneza i ewolucja zabawy	131
5.2. Teorie zabawy	141
5.3. Tradycyjne klasyfikacje zabaw	148
5.4. Istota zabaw odtwórczych	155
5.5. Wartość zabaw w życiu dziecka	157
6. Twórcze zabawy dzieci	161
6.1. Teoria twórczych zabaw	161
6.2. Rola wyobraźni i marzeń w zabawach twórczych	177
6.3. Proces, strategie i organizacja twórczych zabaw	183
6.4. Rola i funkcje zabawy w życiu dziecka	191
6.5. Znaczenie zabaw twórczych w rozwoju twórczości w językach polskim i angielskim	195
7. Identyfikacja twórczości dzieci i twórczych zabaw	205
7.1. Strategie badania twórczości	205
7.2. Cechy osobowości	208
7.2.1. Myślenie dywergencyjne	208
7.2.2. Twórcze myślenie	211
7.2.3. Twórczy język	213
7.2.4. Twórcze zachowanie	215
7.2.5. Zainteresowania i uzdolnienia dzieci	216
7.3. Proces twórczy dzieci zachodzący w czasie zabaw	217
7.3.1. Analiza twórczego procesu	217
7.3.2. Typologia Twórczego Procesu	217

7.4. Twórcze dzieło – twórcza zabawa	218
7.4.1. Analiza struktury zabawy twórczej	218
7.4.2. Interpretacja przebiegu zabawy twórczej	221
7.4.3. Obserwacja efektu twórczego, czyli zabawy twórczej	227
7.4.4. Poziom twórczości zabaw twórczych	228
8. Egzemplifikacje poszczególnych typów twórczych zabaw	231
8.1. Twórcza zabawa typu TZoo	231
8.2. Twórcza zabawa typu TZooz	236
8.3. Twórcza zabawa typu TZozo	238
8.4. Twórcza zabawa typu TZozz	240
8.5. Twórcza zabawa typu TZzoo	242
8.6. Twórcza zabawa typu TZzoz	244
8.7. Twórcza zabawa typu TZzoo	246
Zakończenie	249
Aneksy	253
Bibliografia	281
Indeks rzeczowy	299
Indeks osób	305
Spis schematów, rysunków i tabel	309
Summary	311